

**AFSCHEID EN HEENGAAN
VAN JEZUS VAN NAZARET**

**Pas wanneer we ons eigen ik
werkelijk hebben los gelaten,
kunnen we vragen
naar de zin
van de unieke mens die we zijn
en naar zijn uiteindelijke bestemming.**

**Pas dan ontstaat begrip
voor het grote geheel
waarvan onze ziel deel uitmaakt en
waarmee zij optrekt
in het goddelijk avontuur van het leven.**

(Naar Hein Stufkens in *Heimwee naar God*)

VOORAF

Instrumentaal

AANHEF

Lied.

Adir Hu Yivne vayto
bekarov bimhera
b'yamaynu, Elb'ne
ayl b'ne, b'ne
vaytcha bekarov

Almachtige
bouw spoedig
Uw huis, Uw wereld
bouw die binnenkort
hier onder ons

VANDAAG.

*De laatste weken van een leven,
de laatste dagen van een mens,
de laatste uren van een ziekbed . . .
die blijven je bij.*

*Wat ze toen nog zeiden,
zagen op het laatst;
waarover ze nog zorgen hadden,
wat ze nog wilden dat wij . . .
Wat ze, gevangen veroordeeld,
nog hebben geschreven
op de avond voor de terechtstelling.*

*Toen Hij, Jezus van Nazaret,
van huis uit timmerman
en God als een zoon geworden -
zijn leven lang
heen en weer geslingerd
tussen wensen van mensen
en wil en weg van God -*

*toen Hij afscheid moest nemen
van het leven en van zijn vrienden,
heeft Hij voor het laatst met hen
in woord en gebaar intens gepraat,
het brood gebroken en gegeten,
aan hen zijn beker overgedragen -
heeft Hij met hen en allen na hem
een bindende afspraak gemaakt:
doe wat ik heb gedaan en leef in mij.*

Lied.

t.: P. Verhoeven
m.: W. Vogel

K.: *Bloemen, mensen ze komen en gaan
blijven kort, blijven lang
ze hebben hun tooi, hun eigen trots.*

A.: **Maar één is het leven
uit één bron geboren
van één adem beziel
als één brood gedeeld.**

K.: *Dieren, mensen ze kruipen en lopen,
rennen voor hun leven en leggen zich
tenslotte moe gestreden neer.*

A.: **Maar één is het leven
uit één bron geboren
van één adem beziel
als één brood gedeeld.**

K.: *Vogels, mensen ze praten en zingen,
ze lokken en krijsen tot ze
mettertijd allen verstillen.*

A.: **Maar één is het leven
uit één bron geboren
van één adem beziel
als één brood gedeeld.**

VOORBEREIDING

Lucas 22

Het feest van Pasen brak aan. Het was druk in de stad; de mensen nerveus. Jezus trok zich iedere avond terug op de Olijfberg buiten de stad, want hij werd geschaaduwed en gezocht. Priesters en oudsten wachtten op het gunstige moment om hem uit de weg te ruimen. Maar ze waren beducht voor het volk, dat van hem hield.

Jezus, tot voorzichtigheid gedwongen, stuurde er twee op uit, om het paasmaal voor te bereiden. Ze kregen een vage opdracht mee: 'In de stad loopt een man met een kruik water. Volg hem waar hij binnen gaat en zeg tegen de huisbaas: De meester zoekt een plaats voor het paasmaal. Hij zal je een zaal in de nok, een afgelegen plek, wijzen. Maak daar alles klaar.'

*Brood en Beker, brandende kaars
en een bloem aangedragen*

Lied.

*Hij brak het brood; c1-3
H. Jongerius/V. Novello*

HET EVANGELIE.

vanuit
Lucas 22

Hij ging met zijn vrienden aan tafel en zei: 'Ik heb er erg naar uitgezien dit paasmaal met jullie te eten, want ik ga sterven.' Dit was Petrus te machtig: 'Dat zal jou niet gebeuren' beet hij Jezus toe. Maar die wees hem terecht: 'Ga weg, satan. Want een mens gaat heen zoals bepaald is.' Toen brak hij het brood en at het met hen. Hij nam zijn beker en droeg die over aan die hem gingen overleven. Er ontstond paniek onder hen, want ze wisten niet hoe het nu verder moest en wie van hen het voortouw kon nemen. Hij zei alleen maar: 'Koningen en machthebbers knechten het volk en laten zich nog weldoeners noemen ook. Zo mag het bij jullie niet zijn. De hoogste onder jullie moet als de minste zijn; de leider een bediende. Wie is de belangrijkste: de tafelheer of de gediensstige? De heer natuurlijk. Ik ben in jullie midden de gediensstige.'

INSTRUMENTAAL

Brood gebroken
Beker gevuld

GEBED AAN TAFEL.

*K.: Zijn laatste avond onder ons
heeft Hij de beker, Gods belofte -
zijn bloedeigen leven aan ons nagelaten:
'Van de wijn drink ik niet meer
totdat in recht en liefde, licht en glorie -
Gods wereld is voltooid.*

**A.: *Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.***

Voorwaar, ik zeg u:
een herder is vertrouwd
met zijn schapen en zij met hem.

Ik heb een vader die mij,
zoals ik jullie, trouw is als een herder.

Ik ben de goede herder.
Ik geef mijn leven voor mijn schapen.
Niemand neemt mij het leven af;
ik geef het uit mezelf. -

Ik ben de wijnstok,
mijn vader de wijngaardenier.
Elke rank aan mij die vrucht draagt,
koestert hij om nog meer vrucht.
Blijf met mij zoals ik met jullie.

Dit is mijn gebod:
hou van elkaar zoals ik van jullie hou.
Geen groter liefde dan
zijn leven geven voor de ander.

K.: *Als brood gebroken is Hij opgegaan,
van liefde gestorven, heeft in het graf
zijn einde niet, maar in U mijn God -zijn
voltooiing gevonden.*

A.: ***Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.***

Hij sloeg zijn ogen op en zei:
Vader, mijn uur is gekomen.
Uw woord is gesproken, Uw weg gegaan;
Uw naam is genoemd, de mensen bekend.
Ontvang mij zoals een vader zijn zoon.

Die U mij hebt toevertrouwd, ik smEEK
U Vader, bewaar en spaar ze.
Ik doe een beroep op U: laat ze
een zijn met elkaar zoals ik met U.

Hij nam brood, zegende, brak het
en zei: 'Dit ben ik en ik verzeker u
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem en eet.'
Hij zegende de beker en zei:
'Neem deze van mij over
en geef hem door;
want ik drink er pas weer van
wanneer alles in God is voltooid.
Doe wat ik heb gedaan;
maak Gods belofte waar.'

K.: *Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons
zij zijn Hem trouw - tot alles is volbracht.*

A.: ***Mijn God ik zoek naar U
alwat ik ben is dorst naar U
Gij ziel van alle leven.***

INSTRUMENTAAL

Intussen

*Alles wordt
van tafel genomen;
alleen de beker blijft
dichtbij het kruis*

*Het witte kleed
van het kruis genomen
en kaarsen
bij het kruis ontstoken*

*De beker
tot de bodem toe gedronken
wordt omgelegd*

GEDACHTENIS.

Naar wie je bent geweest
wordt nog steeds gezocht.
Zoveel eeuwen zijn er overheen gegaan;
zoveel belangen hebben er gespeeld;
er is zoveel pertinent over je beweerd.

Voor de een was je een godslasteraar,
voor de ander Gods zoon.
Het volk zag je als een weldaad;
hogerhand noemde je een volksverlakker.

Er waren er die in jou
van kindsbeen af een belofte zagen
en ook dat het botsen zou;
dat je je hoofd ging stoten.

Je vader was timmerman in Nazaret
en zat in het verzet wordt gezegd.
Hij is je vroeg ontvallen
en heeft je amper meegemaakt;
je hebt hem niet echt gekend.

Je moeder stond er alleen voor.
Op jou, haar eerstgeborene, had ze
al haar hoop gevestigd en wilde je
het lot van haar man besparen.

Maar tot ontzetting
van haar en allen thuis
verliet je huis en haard, have en goed.
Het is jezelf blijkbaar ook niet
gemakkelijk gevallen.
Want alsof je jezelf wilde overtuigen,
hield je ons en jezelf telkens weer voor:
'Wie vader en moeder, huis en thuis
stelt boven Gods wil, die past Hem niet.'

Je liet je niet bepraten
en deed omwille van je geweten
afstand van alles en iedereen.
Je had geen eigen nest; niet eens
een hol om in te schuilen.

In Nazaret, het stadje van je jeugd,
kon je later niet meer komen.
Ze noemden je een ijdelruit
en vonden je een zonderling;
ze bekogelden je met stenen.

Je week uit naar het noorden,
waar je bij het meer vissers trof
die wel iets in je zagen en hoopten
dat je gewapenderhand met hen
wilde optrekken tegen de machten
die land en volk tiranniseerden.

Maar gewapenderhand
was voor jou dodenmanshand.
Jou ging het om Gods wil,
om het oprechte geloof van de vaders;
niet om macht, maar gerechtigheid;
niet om kroon en troon, maar om dienen.

Ze hebben je niet begrepen
en tenslotte in de steek gelaten.

Lied.

Koor

*Stabat mater dolorosa
juxta crucem lacrimosa
dum pendebat filius*

*Bedroefd stond zij
naast het kruis
waaraan haar zoon hing*

VOORBEDE

Die
afzien van eigen belang
niet op hun rechten staan
en hun gelijk niet zoeken -

die
om te dienen huis en haard verlaten
alle schepen achter zich verbranden
en louter op vertrouwen koersen -

die
zich de mond niet laten snoeren,
macht en majesteit durven weerstaan
en hun geweten niet sussen. -

Bid, dat ze staande blijven
en de wereld niet ontvallen.

Lied.

*Hoe eenzaam en verlaten; Ic
Yvonne van Emmerik/H.L.Hassler*

GEDACHTENIS

Je was een bloem,
op z'n mooist in 't wild;
een vrije vogel, op vleugels gedragen;
een ziener, Gods man.

Van bomen en bloemen,
wind en wolk
las je het leven af.
In kinderogen zag je de hemel;
in mensen niet in tel
sprak Vader je aan.

Je ging met wie niemand wilde,
kwam waar geen mens zich waagde.
Je voelde je thuis
bij mensen nagewezen en beklad.

Je had oog voor blinden, oor voor doven.
Je hielp lammen overeind en bracht
melaatsen terug onder de mensen.
Zieken praatte je
de straffende vinger Gods uit het hoofd.

Wonderlijk wat je deed;
maar het is je door wet en weet
niet in dank afgenomen.

Je kwam in de stad waar
macht en pompa elkaar omarmden,
waar wet en waarheid
naar eigen hand werden gezet en
godsvrucht glom van eigen makelij;
waar de letter heerste
en de geest dood was.
Je voer uit tegen priesters en tempel.
Dat kon niet goed blijven gaan.

Van het handjevol vrienden
dat je schoorvoetend volgde
kreeg je het advies te vluchten,
snel te gaan onderduiken.
Maar je riep ze samen aan tafel
om met hen voor het laatst
brood en beker te delen.
Ze konden je niet volgen.

Lied.

Koor

*Cujus animam gementem
contristatam et dolentem
pertransivit gladius*

*Een zwaard
doorboorde
haar bedroefde hart*

VOORBEDE

Die met alles en allen eerbiedig omgaan
bekommerd zijn om het leven gegeven,
bedacht op het Hart dat klopt in alwat is;

die met hun talenten meer willen
diénen dan rijkelijk vérdienen;
niet op hebben-en-halen uit zijn; -

die kind, ziek en oud voorrang geven,
het hunne gul met anderen delen;
hartelijk omgaan met die niet weten.
Bid dat zij staande blijven
en groeien in aantal.

Lied.

*Hoe eenzaam en verlaten; Ic
Yvonne van Emmerik/H.L.Hassler*

GEDACHTENIS

Soms wilde je alleen zijn
om tot jezelf te komen.
Je trok je terug
in de lege, troosteloze woestijn
en schudde alles van je af, om
je Vader aan het woord te laten. -

Soms zocht je
de verte van het strand
en vond je in het deinen van het water
diepe rust en oneindig vertrouwen. -

Soms beklom je een berg
om je visioen te koesteren,
zicht te krijgen op God en Goed
en op jouw weg door het leven.

Soms ging je het water op,
voelde bij het razen van de wind
en het woelen van de golven,
hoe kwetsbaar mensen zijn,
hoe angstig soms tot wanhoop toe.

Je hebt afscheid genomen,
je testament geopend:
'Met al zijn lief en leed
deel ik met jullie het leven
waarvan Liefde het hart is,
in Wie alles wordt voltooid,
allen vereeuwigd.'

Je hebt je beker zoet en zuur
overgedragen aan die blijven
en hen daarmee opgedragen
Gods belofte verder waar te maken.

In de Hof van Olijven
heb je ervaren hoe hopeloos alleen
een mens kan zijn,
hoe helemaal op zichzelf aangewezen;
bezweet van angst heb je
er om geschreeuwd
dat de beker van het lijden
aan je voorbij mocht gaan.

Aan het kruis bad je tenslotte:
'Vader - bij U, in U leg ik me neer.'
Je wist je gedragen,
geborgen in de Levende, -
al heb je er voor moeten vechten.

Vanaf toen beseffen wij:
Liefde is het hart van het leven,
dat alle dood en kwaad weerstaat;
en wie liefheeft getuigt
van God en Goed, de Eeuwige.

Lied.

Koor

Quis est homo qui non fleret
matrem Christi si videret
in tanto supplicio

Wie huilt niet
die Jezus' moeder
zo bedroefd ziet

VOORBEDE

Die pijn hebben, gekwetst zijn
naar ziel of lichaam - een pijn
die komt en gaat, duurt en blijft.

Die verjaagd, gevlucht, gevangen
geen thuis, geen onderdak hebben;
eenzaam zijn, gezelschap schuwen.

Die van ons zijn heengegaan -
met ons het leven delen -
die na ons komen in de tijd.

Bid, dat zij en wij staande blijven
tot alles zal zijn voldragen.

Lied.

*Hoe eenzaam en verlaten; 1c
Yvonne van Emmerik/H.L.Hassler*

*Een paars kleed
over het kruis gehangen*

Ter stille overweging

Ik weet niet
wie of wat de vraag stelde.
Ik herinner me ook mijn antwoord niet.
Maar eens heb ik ja gezegd
tegen iemand - tegen iets.

Vanaf dat moment weet ik zeker
dat het leven zin heeft
en, in onderwerping, een doel.
Vanaf dat moment heb ik geweten
wat het zeggen wil "niet óm te zien"
of "je niet te bekommeren
om de dag van morgen" ...

Verder op de weg leerde ik,
stap voor stap woord voor woord,
dat achter iedere zin
over de man van het Evangelie
een méns staat en de ervaring van een méns.
Ook achter het gebed
dat de kelk aan hem voorbij mocht gaan
en achter de belofte hem te drinken
tot de bodem toe.
Achter ieder woord op het kruis.

(Dag Hammerskjöld *De mens*)

BESLUIT

Duet

F.Mendelsohn/Bartholdy

Wohin habt ihr ihn getragen	Waar is Hij neergelegd
wo meines Jesus Leib begraben ?	waar begraven ?
Hast du ihn hinweg genomen	Hij is meegenomen
zeig mir die St:atte	zeg me waar naar toe
dass ich ihn suche	zodat ik Hem kan zoeken

SLOTGEBED

*Bang en beducht was ik,
heb me afgevraagd
of Gij wel werkelijk zijt.*

*Nu weet ik dat Gij mij,
hoe verlaten ik me ook voel,
niet in de steek laat.*

*Velen zijn mij ontvallen
en ook ik draag de dood met me mee,
totdat die me voor de voeten loopt.*

*Maar dieper dan ooit en
sterker dan wat heb ik
een stem van Liefde gehoord.*

*Op haar vertrouw ik,
door haar laat ik me leiden
tot over de grenzen van mijn korte leven
tot daar waar Gij alles in allen zult zijn.*

AMEN

ERBARMEN DICH

*Uit Matthäus Passion
Johann Sebastian Bach*

Erbarme dich, meinGott	Ontferm U, mijn God
um meiner Zähren willen.	om mijn tranen
Schaue hier	Zie hoe mijn hart en
Herz und Auge weint vor dir.	ogen huilen
Erbarme dich, mein Gott	Ontferm U. mijn God
um meiner Zähren willen.	om mijn tranen

EEN GROET

*Allen groeten
het kruis
en verlaten de kerk*